

Birkaç gün sonra geride bırakacağımız 2019 benim açımdan fena sayılmazdı. Arada bir canım sıkılmadı değil; ülkenin haline, sosyalistlerin durumuna bakıyorsunuz ve canınız sıkılıyor. Sonra kendinize soruyorsunuz; yapabileceğinin en fazlasını yapabiliyor musun? (Benim için “en fazla” mevcut koşullar içinde yapılabilecek olanın en az yüzde 80’idir. 1982 gibi “yüz üzerinden yüz” yaptım diyebileceğim yıl olmadı değil ama insan her zaman aynısını yapamaz.) Bu soruya rahatlıkla “evet” diyebiliyorum ve bu durumda canımı sıkmaktan başka da yapabileceğim şey bulunmuyor.

2019’da iki kitabım çıktı: **Küresel iç savaş ve Türkiye** ile **TDAS’ın Tarihi**. İlkinin 2018 sonlarında bitirmiştim ama yayınlanması biraz gecikti ve 2019 başlarında çıktı.

2019’da üçüncü üniversiteyi de bitirdim.

Edebiyata yeniden yönelmeye karar verdim ama bunu nasıl yapacağım konusunda kafam henüz açık değil... Önce yeniden iyi bir edebiyat okuru olmak gerek, sonrasına bakalım...

Bu kararı vermek zorundaydım çünkü edebiyat beni sürekli kendine çekiyordu ve bu duygu uzaklaştırdığımı sandığım zaman da gitmiyordu, açıkça rahatsızlık veriyordu.

Madem ille de istiyorsun, ver kararını da yap bakalım...

Zor iş ama mutlaka isteyince karar vermekten başka yapılacak şey kalmıyor.

Sağlık yönünden kayda değer bir gelişme yok. Dişlerim gençliğimden beri iyi değildir, tansiyon da biraz yüksek; bunun dışında bir şey yok. Fazla kilo yok, şeker normal, kalp ve karaciğerde sorun yok... Sağlığım için ayrıca kafa yormam gerekmiyor.

Gelecek yıl ile ilgili olarak planlar şöyle...

Bulgaristan örneğinden hareketle sosyalizmden kapitalizme geçişi yazacağım. Bu kitabın **1989 Berlin Duvarı** gibi kendi alanında isim olacağını şimdiden söyleyebilirim.

Kitap konusunda **TDAS**'a çözüm bulmamız gerekiyor. **40 Yıl Sonra TDAS** başlığı altında yayınlanan toplu yazılar neredeyse tükendi. İkinci baskı yapmak gerekebilir ama nasıl? Bir kere sadece **TDAS** (1975) orijinal metni ve **40 Yıl Sonra TDAS** yazılarını basmak gerekir. Diğer yazılar bir kere yayınlandı ve artık pek ilgi çekmezler.

Yeniden basarsak eğer bunun farklı bir ikinci baskı olması gerekir. **40 Yıl Sonra TDAS** yerine **4 5 Yıl Sonra TDAS** yazısının yazılması gerekir. İlk yazı **TDAS**'ın güncellenmesiydi ama aradan beş yıl geçti. Çok şey değişmedi ama değişenler oldu ve bunların ifade edilmesi gerekir.

Böyle bile yapsak kitap A5 formatında 350-400 sayfa arasında tutacak. Ekonomik yükü fazla ve ikinci baskı olduğu için zamanla yine tükenir ama yavaş olarak...

Bunun ekonomik yükünü iyi hesaplamak gerek tabii...

Şu anda kaç tane kaldığını tam olarak bilmek mümkün değil ama Türkiye'dekini, Avrupa'dakini, internet sitelerindekini toplarsanız 40-50 taneden fazla çıkmaz ve bunların tükenmesi de uzun sürmez.

Mart 2015'te çıkan ve 1000 tane basılan kitap beş yılda neredeyse tükenmiş. Rezalet bir durum

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Çarşamba, 25 Aralık 2019 20:26 -

---

aslında ama ülkede okuma oranı bu kadar zayıftır. Beş yılda 1000 kitabın satılmasını “iyi” olarak görenler olduğunu da biliyorum; “iyi”ye bakıp durumu anlayın artık...

Bazı eski arkadaşların **TDAS**'ın legal basılmasına şaşırıklarını öğrendim, onların şaşırması da beni şaşırttı. Hiçbir zaman gizlilik meraklısı olmadık, tersine imkan bulduğumuz oranda legalde kaldık. Düşünün ki 1974 yılında ben yeni kurulan Kimyagerler Derneği başkanıydım. Sonraki yıl da İlker TMMOB'de örgütlenme sekreteriydi. Kimyagerlik yeni bir ünvanı ve ODTÜ'den başka yerde verilmiyordu, kimya mühendisleri gibi bunların da kendine ait odası olması için çalıştık bir dönem... Daha sonra işe yarayacak ve yaramayacak ilişkiler kurduk bu süreç içinde...

TDAS'ın Tarihi'nde anlattığım gibi 1974 yılının Ankara'sında değişik siyasetlerden çok kişi bizi tanır çünkü açıktaydık. O döneme ait yazılan anı kitaplarında sadece benim adımın geçmesi 1971 öncesinde tanınmamdan dolayıdır yoksa adı az bilinen ya da hiç bilinmeyen başkaları da vardı.

Bu konuda nasıl bir çözüm bulabiliriz bilmiyorum, bekleyelim bakalım...

Üniversiteye devam etmek istiyorum ama yeni bir gelişmeyle canım da sıkılmadı değil... Felsefe bölümünü bitirdim ve güçlü sosyoloji bilgisine dayanmayan felsefenin ilgimi çekmeyeceğini de anladım. Adorno, Habermas gibi son dönemin önemli felsefecileri aynı zamanda sosyologdurlar. Modernizmdeki değişimi analiz eden sosyologların felsefeye yaklaştıklarını da yapıtlarından izlemek mümkündür. Bitmiş sayılan birey teorisi geç modernizmle birlikte yeniden ortaya çıktı. Bu birey bildiğimiz birey değil, toplumsal... Toplumun ayrışması, sert rekabet, dayanışmanın zayıflaması bunun hemen görülebilecek göstergeleri. Bu konuda yazılmış önemli her kitabı okumayı düşünüyorum. Birkaç tanesini bitirdim ve tamamı bitmeden modernizm sonrasıyla ilgili tartışmalar konusunda yazabileceğimi düşünüyorum.

Önemli bir konudur, çağdaş kapitalizm analizinden örgütlenmeye kadar birçok alanı kapsar. Geç modernizm –bazan post modernizm de deniliyor- ile ilgili eleştirileri okumayı bıraktım çünkü çıkış noktaları yanlış. Kapitalizmin 1980'li yıllardan itibaren belirginleşerek değişmediğini sandıkları için bu değişimden hareket ederek analiz yapmıyorlar; tersine 1945-1970 arasındaki kapitalizmin halen sürdüğünü sanıp o temelde eleştiri yapıyorlar.

Geç modernizmin eleştirisi yapılabilir ama önce öğrenmek gerekir. Marksistler zaten her şeyi

2020'YE DOĐRU...

Engin Erkiner tarafından yazıldı
Çarşamba, 25 Aralık 2019 20:26 -

---

bildiklerini sandıkları için öğrenmek gibi bir ihtiyaçları da bulunmuyor.

Kapital'i okuyup çağdaş kapitalizmin işleyişini anlayacaklarını sanıyorlar.

Okusunlar tabii de günümüze ait genel geçer belirlemeler dışında bir şey öğrenemezler.

Tekrar üniversite konusuna dönersem...

Kendi alanında tek olan, benim bitirme tezini yazdığım doçent gidiyor ve bu kötü oldu.
Felsefe-tarih-sosyolojiyi birlikte ele alan başka alan da yok bölümde...

Ya kendime başka bir konu bulacağım çünkü yüksek lisans aynı zamanda ihtisaslaşma demektir ya da bakalım artık nasıl olacak...

Bu arada önümüzdeki yıl 70 yaşını bitirmiş olacağım ama ne olmuş ki!